

Forbrukersekretariatet i Standard Norge

Oversikt over standardiseringsprosjekter på forbrukerområdet

N 172
Februar 2012

Status: 10= prosjektstart, 20= under utarbeidelse, 40= høring, 40-50= bearbeiding av høringskommentarer pågår, 50=Formal vote (på endelig avstemning), 60= ferdig standard

Nr.	Emne	TC/SC/ WG Komité	Prosjektbeskrivelse	Status
1 Bolig og bygg				
1.01	Areal av bygg	SN/K 004	Det pågår revisjon av NS 3940 <i>Areal og volumberegninger av bygninger</i> . Forbrukerrådet og Forbrukerombudet deltar i komiteen. Standarden var på høring fram til november 2011. Publiseres i mai / juni 2012. Prosjektleder Lars Aasness laa@standard.no	40-50
1.02	Avtaleblanketter håndverker-tjenester	SN/K 514	Revisjon av blankettene for håndverkertjenester. Oppstart i januar 2010. Forbrukerombudet og Forbrukerrådet deltar i arbeidet. Prosjektleder Jørgen Birkeland jbi@standard.no	20-40
1.03	Tribune/ tilskuerområder	CEN/TC 315	Komiteen utarbeider standarder som setter krav til tribuneanlegg i forhold til utforming, også når det gjelder tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne (universell utforming). Fra Norge deltar myndighetene (Kultur- og kirke departementet), Norges Fotballforbund, Norges Idrettsforbund og Multiconsult. -PrEN 13200-7 – inngangs og utgangselementer -Rev.utgave – PrEN 13200-1 – tilskueranlegg – generelle egenskaper for tilskuerområder Prosjektleder Inger Jørgensen isj@standard.no	40
1.04	Energimerking av bygninger	CEN/TC 89,228,247, 371,156,169 + flere ISO/TC SN/K 34	Standarder med krav til beregning og dokumentasjon av bygningers energiytelse. Bygningsenergidirektivet krever merking av nye og eksisterende bygninger. Viktig for forbrukerne i forbindelse med kjøp og salg av bolig med hensyn til hvilken informasjon vi får og hva vi selv må dokumentere. Merkeordningen vil kunne påvirke vårt valg av løsninger for oppvarming, vinduer etc. Nasjonal deltagelse i CEN-arbeidet. CEN/TC 156 – Et nytt direktiv er på trappene, og det kommer trolig nye og oppdaterte standarder for ventilasjon.	10-60

			<p>Prosjektleder Thor Endre Lexow/Knut Løe/Kristoffer Polak tel@standard.no, klo@standard.no, kjp@standard.no</p>	
1.05	Ildsteder i boliger fyrte med fast brensel	CEN/TC 295 SN/K 083	<p>Utarbeidet flere europeiske standarder for ildsteder i boliger for å utfylle vesentlige krav i Byggeveredirektivet, Ulike ildsteder (ovner, peiser) med blant annet krav til isolasjon og temperatur på betjeningshåndtak. Standard med krav til badstu-ovner er under utarbeidelse; prEN 15821</p> <p>Ildsteder for romoppvarming i boliger, fyrte med fast brensel. Standard inneholder krav til utslipp av CO, ikke krav til partikkelutslipp. (EN 13240)</p> <p>BE deltar i komiteen. Revisjon av følgende standarder som startet i 2008 i CEN/TC 295/WG 6 er fremdeles under arbeid i 2011:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NS-EN 12809:2001/A1:2004/AC:2006 Rettelsesblad AC - Endringsblad A1 - Ildsteder - Frittstående kjeler i boliger, fyrte med fast brensel - Nominell effekt opptil 50 kW - Krav og prøvingsmetoder • NS-EN 12915:2001/A1:2004/AC:2006 Rettelsesblad AC - Endringsblad A1 - Ildsteder - Kjøkkenovner i boliger, fyrte med fast brensel - Krav og prøvingsmetoder • NS-EN 13229:2001/A2:2004/AC:2007 Rettelsesblad AC - Ildsteder - Peisinnseter med eller uten dører, inkludert kassetter, i boliger fyrte med fast brensel - Krav og prøvingsmetoder • NS-EN 13240:2001/A1:2004/AC:2006 Rettelsesblad AC - Endringsblad A2 - Ildsteder for romoppvarming i boliger, fyrte med fast brensel - Krav og prøvingsmetoder <p>Prosjektleder José Delgado jsd@standard.no</p>	40-60
1.06	Bærekraftig byggevirkksomhet	ISO/TC 59/SC 17 CEN/TC 350 /WG 5 SN/K 223	<p>Arbeider med godkjenning av materialer og deklarasjon. I tillegg utarbeides en standarder for vurdering av bygninger i et bærekraftsperspektiv, prEN 15643-1 til -4, derunder miljøaspekter, sosiale og økonomiske aspekter. ANEC deltar i arbeidet.</p> <p>Prosjektleder Ingvild Giske Mathisen mailto:igm@standard.no</p>	40-60
1.07	Tilstandsanalyse av byggverk	SN/K 292	<p>Ny norsk standard for tilstandsanalyse av bolig, NS 3600, er under utarbeidelse. Forbrukerrådet deltar i komiteen.</p> <p>Kontaktperson Merete Holmen Murvold mmu@standard.no</p>	20
2 Elektrisk utstyr				

2.01	Elektriske leketøy	IEC/CENELEC TC 61	IEC har startet revisjon av standarden for elektriske leker, IEC 62115. Nye EU-krav knyttet til overflatetemperatur, magnetiske felt og symboler vil bli inkludert i standarden. Prosjektleder Per Tveiten per.tveiten@nek.no	
2.02	Sikkerhet av elektriske husholdnings-apparater (microbølgeovner, støvsugere, solsenger mm).	IEC/CENELEC TC 61 NK 61	Arbeidsgruppe (WG 4) arbeider med universell utforming og bruk av utstyr for barn og sårbare grupper. Vurderer blant annet overflatetemperatur-grenser med referanse til NS-EN ISO 13732-1 <i>Ergonomi for termisk miljø – Metoder for vurdering av reaksjoner på berøring av overflater – Del 1: Varme overflater</i> og CENELEC veiledning for <i>Temperatures of hot surfaces likely to be touched</i> (Guide 29). DSB deltar i nasjonal speilkomité og i CENELEC og IEC. ANEC og CI har oppfølging av denne komiteen. Fra norsk side deltar Radiumhospitalet og Statens strålevern. Prosjektleder Per Tveiten per.tveiten@nek.no og prosjektleder Tore Trondvold tore.trondvold@nek.no	
2.03	Sikkerhet av elektroniske bruksapparater	IEC/CENELEC TC 108 NK 108	Omhandler sikkerhet av brunevarer (radio, TV, IT-utstyr). Det er under utarbeidelse en ny norm, IEC 62368, for sikkerhet av elektronisk utstyr generelt. ANEC deltar i arbeidet. Post- og teletilsynet (PT) er med fra Norge. DSB deltar i nasjonal speilkomité. Prosjektleder Per Tveiten per.tveiten@nek.no	50
2.04	Bruk av lysdioder (LED) i produkter	IEC/TC 76	Det er utarbeidet en overordnet standard for sikkerhetskrav ved bruk av lysdioder i produkter, IEC/TR 62471-1 som et supplement til produktstandarden IEC 62471 Photobiological safety of lamps and lamp systems. Barn ikke har samme refleks som voksne og kan bli sittende å se på skjermer/lys med dioder over tid. Bruk av lysdioder i leker er en separat sak som vil bli inkludert i standarden for elektriske leker, se IEC/CENELEC TC 61. Prosjektleder Per Tveiten per.tveiten@nek.no	60
2.05	Lamper og tilhørende utstyr	IEC TC 34 CENELEC TC 34 NK 34	Utarbeider standarder som går på sikkerhet. DSB deltar i den norske speilkomiteen. Prosjektleder Per Tveiten per.tveiten@nek.no	

			og prosjektleder Tore Trondvold tore.trondvold@nek.no	
2.06	Sikkerhetsaspekter	IEC ACOS	Ekspertgruppen for sikkerhet, ACOS, starter i 2010 revisjon av Guide 51 (inclusion of safety aspects in standards). Representanter fra alle ISO og IEC-komiteer som er identifisert som relevante, samt ISO/COPOLCO. Mer om Guide 51 kan du lese her http://www.standard.no/no/Fagomrader/Forbruker/Guider Det pågår også revisjon av IEC Guide 104 <i>The preparation of safety publications and the use of basic safety publications and group safety publications</i>	20 50
2.07	Smart meeters	CENELEC/TC 205 IEC/TC 13	Det er etablert en Ad Hoc-gruppe for smart meters for måling av strøm-, vann- og varmeforbruk osv.)	10
2.08	Forurensning fra elektrisk utstyr	IEC/TC 111 og CENELEC TC 111X	Omfatter forurensning fra elektrisk utstyr/ apparater både for utstyr i bruk og utlekking fra utstyr som deponeres. ANEC deltar i arbeidet. Komiteen utarbeider blant annet en standard for bestemmelse av ulike farlige stoffer, IEC 62321 og en standard for miljøriktig design, IEC 62430. Normkomité NK 111. Forbrukerrådet deltar i speilkomiteen. Prosjektleder Tore.trondvold@nek.no	50
3 Helse				
3.01	Nanoteknologi	SN/K 298 ISO/TC 229 CEN/TC 352	Nasjonal speilkomité for nanoteknologi følger arbeidet i ISO og CEN. ISO/TC 229/WG 3 arbeider med helse, miljø og sikkerhetsaspekter. Det er under utarbeidelse en standard om merking som er særlig forbrukerrelevant. Arbeidsforskningsinstituttet, mattilsynet og SIFO deltar. Prosjektleder Knut Aune kau@standard.no	10-60
3.02	Matprodukter	ISO/TC 34	Komiteen utarbeider standarder for å bestemme måle-metode for ulike stoffer i matprodukter. Ansvarlig for ISO 22000-serien, som er styringssystemer for mat-trygghet. Nytt støttedokument – ISO 22002-3 – Jordbruk – er ferdigstilt Nytt støttedokument som går på matemballasje - avstemning om prosjektoppstart i februar. Prosjektleder Marianne Werner mtw@standard.no	
3.03	Kosmetikk	ISO/TC 217 CEN/TC 392	Standarder for kosmetikk.	

		SN/K 266	<p>Mattilsynet har deltatt i CEN-arbeidet. Veterinærinstituttet har deltatt i ISO-arbeidet. Forbrukerrådet og Stiftelsen Miljømerking har fulgt arbeidet nasjonalt.</p> <p>ISO/DIS 24442 testmetode for UVA-beskyttelse er ferdigstilt</p> <p>Prosjektleder Marianne Werner mtw@standard.no</p>	60
3.04	Allergener	CEN/TC 347	<p>Allergiframstillende stoffer (formaldehyd, giftstoffer etc.) Utarbeidelse av standarder for testmetoder i første omgang. <i>Testmetode for angivelse av nikkol</i> EN 1811 er ferdig. Prosjektleder Inger Jørgensen isj@standard.no</p>	50
3.05	Hjelpemidler	ISO/TC 173 og CEN/TC 293 (SN/K 106)	<p>Ulike hjelpemidler for funksjonshemmede. Flere arbeidsgrupper og flere standarder under utarbeidelse. En egen arbeidsgruppe WG 8 jobber med taktile overflateindikatorer, se prosjekt under universell utforming.</p> <p>NAV følger arbeidet. ANEC deltar i CEN-arbeidet.</p> <p>Komiteen ledes av Sverige. Standard Norge søker støtte til reetablering av SN/K 106</p> <p>Prosjektleder Rudolph Brynn rbr@standard.no</p>	40-90
3.06	Helseinformatikk	ISO/TC 215 CEN WS/eEHIC	<p>Standarder for helseinformatikk, informasjonssikkerhet, pasientvern, helsekort. Arbeidsgruppe (Task force, TF) som skal gi innspill til forbrukerbehov knyttet til standardiseringsprosjektene i TC'en. Flere standarder under utarbeidelse og noen ferdig.</p> <p>Prosjektleder Knut Lindelien kli@standard.no</p>	40-60
3.07	Kiropraktor-tjenester	CEN/TC 394 SN/K 507	<p>Europeisk prosjekt om kvalitetskrav til kiropraktortjeneste</p> <p>To eksperter fra Norsk kiropraktorforening har deltatt. Forbrukerrådet holdes orientert. ..</p> <p>Forslaget er på høring.</p> <p>Prosjektleder Inger S. Jørgensen isj@standard.no</p>	40
3.08	Osteopati	CEN/TC 414 SN/K 545	<p>Nytt europeisk prosjekt er startet. Danmark leder arbeidet.</p>	10
3.09	Høreapparat-formidling	CEN/TC 380	<p><i>EN 15927 Services offered by hearing aid professionals</i> ble avsluttet høsten 2010. Det er opprettet en interessegruppe med fagmiljøer og organisasjoner som bl. a. Hørselshemmedes Landsforbund, Døveforbundet, Døvblitte som har fulgt arbeidet.</p> <p>Standarden er oversatt til norsk.</p> <p>Prosjektleder Iiris Turunen-Rindel</p>	60

			itr@standard.no	
3.10	Tradisjonell kinesisk medisin	ISO/TC 249	Standard med krav til tjenester innen tradisjonell kinesisk medisin. Kina har ledelse og sekretariat. Norsk deltagelse fra akupunktører. Prosjektleder Inger Jørgensen mailto:isj@standard.no	20
3.11	Plastikk-kirurgi	CEN/TC 403 SN/K 538	Komite for å utarbeide en europeisk standard for kosmetisk kirurgi. Forbrukerrådet deltar. prEN 16372 Prosjektleder Inger Jørgensen mailto:isj@standard.no	40
3.12	Styringssystem	CEN/TC 362	Kvalitetsstyringssystem for helse basert på ISO 9001. Avventer formal vote Prosjektleder Britt S. Lønaas bsl@standard.no	40
4 IT				
4.01	Automatisk identifikasjon og datafangst (RFID)	SN/K 178 CEN/TC 225 ISP/IEC/JTC 1 SC 31	Speilkomite for automatisk identifikasjon og datafangst.. Omfatter blant annet bruk av og problemstillinger knyttet til RFID. Sensornettverk, fremtidens internett (internet of things). Fra forbrukersiden deltar SIFO. Prosjektleder August Nilssen ani@standard.no	50
4.02	Svindel	ISO/TC 247	Standarder for registrering og kontroll av svindel. <ul style="list-style-type: none"> • Identitetstyveri • Falsk identitet • Svindel med legemidler • Forfalskning og piratkopier • Svindel med kredittkort Prosjektleder August Nilssen ani@standard.no	20
4.03	Biometri	ISO/IEC/JTC1 SC 27	Personlig identifikasjon (fingeravtrykk og iris). Standarden omhandler sikkerhetsaspekter ved håndtering av innsamlede personlige data. Ferdig standard. Prosjektleder Knut Lindelien kli@standard.no	60
4.04	Digitale media	ISO/IEC/JTC1/	Standarder knyttet til bruk av alle typer digitale medier. Utarbeidelse av flere standarder, alt fra	20-60

		SC 29	system-standarder, standarder for funksjonalitet, katalogisering og strukturering av jpg/mpg-filer samt støyfiltrering fra Digital TV (for hørselshemmede). Prosjektleder Bjørnhild Sæterøy bjs@standard.no	
4.05	Informasjons-sikkerhet	ISO/IEC/JTC 1/ SC 27/WG 5 SN/K 171	Arbeidsgruppe på Identity management og personvern. Norge deltar i arbeidet (DNV, Mnonic, Høgskolen i Gjøvik, NovaSecure/Portahead og Standard Norge). Prosjektleder Knut Lindelien kli@standard.no og prosjektleder Rudolph Brynn rbr@standard.no	20
4.06	Internettfilter	CEN/TC 365	Teknisk komité for utarbeidelse av en europeisk standard for internettfilter (software). Prosjektet er fremmet fra forbrukersiden v/ANEC. Prosjektleder Håvard Hjulstad hji@standard.no	20
5 Mat og mattrygghet				
5.01	Innhold i matvarer (matvare-deklarasjon)	CEN/TC 387	Standard for matvaredeklarasjon under utarbeidelse. Prosjektet ledes av Sverige og omfatter: <ul style="list-style-type: none"> • Identifikasjon, beskrivelse, klassifisering og merking av matvarer og ingredienser • Mengde av de ulike næringsmidler • Krav til analysemetoder for å fastsette innhold • Kildereferanser Nøyaktig beskrivelse av innhold er viktig for forbrukerne i forbindelse med valg og kjøp. Prosjektledere Marianne Werner mw@standard.no	40
5.02	Bærekraftig kakao	CEN/TC 415	Nytt europeisk prosjekt startet.	20
5.03	Mattrygghet	ISO/TC 34, CEN/TC 275 med flere underkomiteer	Standarder som omfatter sporbarhet, merking, analyse-metoder med hensyn på innhold av ulike stoffer i mat. Prosjektledere Marianne Werner	20-60

			mtw@standard.no	
5.04	Kokekar og utstyr i kontakt med mat, bestikk	CEN/TC 194 ISO/TC 186	Omfatter standarder for redskaper brukt i forbindelse med laging, koking og servering av mat. Derunder bestikk, kokekar ildfaste former etc. Omfatter både bestikk, keramikk, porselen, plast og drikkeglass. Prosjektledere Marianne Werner mtw@standard.no	40-60
5.05	Fiskeri og havbruk	ISO TC 234 SN/K 278	Komit� for fiskeri og havbruk. Arbeider med miljøriktig utvikling av næringen, forvaltning av marine ressurser, tekniske krav til utstyr, standarder for prøvetaking og målinger samt sporbarhet fra fangst/oppdrett til produktene er hos sluttbruker. Sporbarhet er av interesse for forbrukerne. Standarden er fastsatt. Prosjektleder Hilde Aarefjord haa@standard.no	60
5.06	Klimaspor for fisk	SN/K 532	Metodikk for å spore utslipp av gasser fra fisk og fiskeprodukter Prosjektleder Knut Jonassen kjo@standard.no	20
5.07	Merking av fiskekasser	SN/K 535	Retningslinjer for merking av kasser og paller ved omsetning av fisk Prosjektleder August Nilssen ani@standard.no	20
5.08	Frokostblandinger	CEN/TC 338	Helsemessige verdier Prosjektleder Jorid Garaas jog@standard.no	40-60
6 Miljø				
6.01	Bærekraftige arrangementer	ISO/TC 250 SN/K 524	Styringsstandard for arrangementer. Standarden skal veilede arrangørene slik at man får et inkluderende, sikkert arrangement som f�r minimal negativ innflytelse på omgivelsene og etterlater et positivt ettermæle. Norsk speilkomité. Formell avstemning fra 15. mars -15 mai 2012. . Prosjektleder Hege Thorkildsen	50

			hth@standard.no	
6.02	Bærekraftige bygninger – miljømessig effekt	ISO/TC 59, SC 14	Standard for å forbedre den miljømessige effekten av en bygning. Man søker internasjonal enighet om et rammeverk for metoder som kan brukes til en slik vurdering. Prosjektleder Ingvild Gisken Mathisen igm@standard.no	
6.03	Utvikling og oppfølging av byer og lokalsamfunn		Mot slutten av 2011 ble det i ISO og CEN lansert flere standardiseringsforslag som omhandler utvikling og oppfølging av byer og lokalsamfunn. Disse er: <ul style="list-style-type: none"> • “Smart City Infrastructure Metrics” – en standardiserings-serie foreslått av den japanske standardiseringsorganisasjonen (JISC) – målet med arbeidet er å utvikle et harmonisert sett av måleparametere og beregningsmetoder for å vurdere hensiktsmessigheten og effektiviteten av vesentlige deler av et samfunns offentlige infrastruktur. • “Sustainable Development in Communities” – en standardiseringsserie foreslått av den franske standardiseringsorganisasjonen (AFNOR). Forslaget er blitt lansert både overfor ISO og CEN – målet med arbeidet er å utvikle utvetydige og harmoniserte metoder for styring av bærekraft i alle typer lokalsamfunn (i bymessige og landlige områder). • “Global City Indicators” – en såkalt “fast-track” utvikling av en standard som beskriver et system av 115 indikatorer med definisjoner og metoder for å vurdere servicenivå og livskvalitet i byer. Arbeidet er støttet av Verdensbanken, UNEP og “Global City Indicators Facility”. 	
6.04	Miljøinformasjon og klimakvoter	ISO/TC 207 og underliggende grupper (særlig SC 1, SC 3, SC 4, SC 5 og SC 7 SN/K 127	Standarder for miljøinformasjon og klimakvoter. Arbeider med miljøstyring, miljømerking, miljøprestasjoner, livsløpsvurderinger, klimagasser (kompetansekrav til de som skal drive med klimaregnskap samt klimagasshåndtering, herunder merkeordning). ISO/CD 14031 og ISO/CD 14067-1 og 14067-2Standard for kompetansekrav for å validerer og verifiserer klimagassberegninger ISO/DIS 14066 <i>Greenhouse gases -- Competence requirements for greenhouse gas validation teams and verification teams</i> . Kontinuerlig arbeid.. Norsk speilkomité følger ISO-arbeidet. Bred deltakelse. Forbrukerrådet, Barne- og likestillings-departementet og Miljømerking. Prosjektleder Knut Jonassen	40-60

			kjo@standard.no	
6.05	Forurensning fra byggevarer	CEN/TC 351	Arbeider med analysemetoder for utlekking av farlige stoffer fra byggevarer, derunder blant annet utslipp av gasser til innendørs luft og vann. Mange tekniske rapporter på forskjellige stadier (noen er ferdige) Prosjektleder Marianne Werner mtw@standard.no	50-60
6.06	Forurensning fra elektrisk utstyr	IEC/TC 111 og CENELEC TC 111X	Omfatter forurensning fra elektrisk utstyr/ apparater både for utstyr i bruk og utlekking fra utstyr som deponeres. ANEC deltar i arbeidet. Komiteen har under utarbeidelse blant annet en standard for bestemmelse av ulike farlige stoffer, IEC 62321 og en standard for miljøriktig design, IEC 62430. En norsk speilkomité følger dette arbeidet, normkomité NK 111. Forbrukerrådet deltar i speilkomiteen. Prosjektleder Tore.trondvold@nek.no	50
6.07	Bærekraft	ISO/TMB	Det er under utarbeidelse en ny ISO Guide 82 for hvordan bærekraftsaspekter bør inkluderes i standarder.	20
6.08	Energiledelse	ISO/TC 242 CEN/CLC JWG 1, 2, 3,4	Energiledelse og tilhørende tjenester for virksomheter uavhengig av størrelse, geografisk plassering eller type så lenge de selv kan påvirke egen energibruk. Forankret i energitjenestedirektivet og støttes av Enova. ISO har publisert ISO 50001 for energiledelse. Viktig for forbrukerne å kjenne til hva energiledelse er, at det finnes en standard nært beslektet med miljøstandarden NS-EN ISO 14001 for miljøstyring og at det er sertifiseringsordninger. Krav om et energiledelsessystem kan være et kriterium ved valg av tjenesteleverandører. Standard Norge og nasjonale eksperter deltar i CEN-arbeidet. Det pågår et tilsvarende arbeid i ISO. Prosjektledere Thor Endre Lexow tel@standard.no	60
7 Produktsikkerhet				
7.01	Diamanter og forbrukersikkerhet	CEN/TC 410	Ny komité for å utarbeide retningslinjer og terminologi for beskrivelse av diamanter. Prosjektleder Javad Sunde Fahadi jsf@standard.no	10
7.02	Sikkerhet ved attraksjoner	ISO/TC 254	Sikkerhet ved innretninger i Tivoli/fornøylesparker. Prosjektleder Tom Erik Larsen tla@standard.no	20

7.03	Sikkerhet mot forfalskning av varer	ISO/PC 246 Se også ISO 247 Fraud	Standard med ytelseskrav/funksjonskrav til verktøy for "anti-counterfeiting" som skal hindre svindel med forfalskede vare. Andelen forfalskede produkter øker. Fare for forbrukere ved at helseskadelige produkter selges under falskt merke samtidig som det ødelegger konkurransen og undergraver lovlige virksomhet. ISO/DIS 12931 under utarbeidelse Ingen norske deltakere i arbeidet. Prosjektleder August Nilssen ani@standard.no	40-50
7.04	Sikkerhet ved forbrukerprodukter	ISO/PC 243	Prosjektkomite utvikler retningslinjer for produksikkerhet av forbrukerprodukter og veiledning for leverandører. Initiativ fra COPOLCO – ISO/DIS 10377 under utarbeidelse <u>Ingen norsk deltagelse.</u> Prosjektleder Britt Stokke Lønaas bsl@standard.no	40
7.05	Tilbakekalling av produkter	ISO/PC 240	Prosjektkomite for utarbeidelse av prosedyrer for tilbakekalling av forbrukerprodukter Initiativ fra COPOLCO. ISO 10393 Standard under utarbeidelse. ISO/DIS 10393 under utarbeidelse <u>Ingen norsk deltagelse.</u> Prosjektleder Britt Stokke Lønaas bsl@standard.no	40
7.06	Sport, lekeplass og andre hjelpemidler og fritidsutstyr	CEN/TC 136	Komiteen er omfattende og standarder fastsettes jevnlig. Standarder med krav til sikkerhet og forbrukerinformasjon på badeleker og flyteartikler. Arbeidsgruppe, WG 12, under CEN/TC 136/SC 1 arbeider med tilgjengelighet til lekeplassutstyr (Play for all). Teknisk rapport med veiledning i forbindelse med utarbeidelse av standarder for lekeplassutstyr er under utvikling. Foreslått som NWIP Norsk deltagelse på paragliding. En rekke standarder med sikkerhetskrav til ulikt sportsutstyr er på høring og til avstemning: ANEC deltar i arbeidet. En rekke NWIP er nå foreslått – etterlyser norsk engasjement Prosjektleder Britt Stokke Lønaas bsl@standard.no	20 40/50
7.07	Svømmebasseng og spa-anlegg	CEN/TC 402	Komiteen skal utarbeide standarder med krav til private svømmebasseng, spa og andre typer for basseng både når det gjelder materialer, utstyr og tilbehør.	20

			Norsk deltagelse fra bad, park og idrett. ANEC deltar i arbeidet. Prosjektleder Britt Stokke Lønaas bsl@standard.no	
7.08	Leketøy	CEN/TC 52 ISO/TC 181	Komiteen har ansvar for standarder for sikkerhet av leketøy. Leketøysdirektivet er oppdatert/revidert. Dette medfører revisjon av NS-EN 71-serien. PrEN-71-8: Swings, slides and similiar activity toys for indoor and outdoor family domestic use er på avstemning EN 71-1 <i>Safety of toys - Part 1: Mechanical and physical properties</i> . Ferdig 2011 Det pågår revisjon av prEN 71-2 <i>Safety of toys – Part 2: Flammability</i> . Fastsatt som norsk standard. SN overvåker utviklingen på kjemi på oppdrag fra KLIF. ISO 8124-4 for husker og sklier er fastsatt. Komiteen har tatt initiativ til etablering av en rådgivergruppe som skal sørge for at ISO 8124 for leketøy generelt, er harmonisert med NS-EN 71 og ASTM F 963. Prosjektleder Britt Stokke Lønaas bsl@standard.no	50 60 60
7.09	Sped- og småbarnsutstyr	CEN/TC 252	EN 1888 for krav til barnevogner er under revisjon. Ny utgave av NS-EN 1930 <i>Sikkerhetsbarrierer - Sikkerhetskrav og prøvingsmetoder</i> ble publisert i desember 2011 prEN 1400 <i>Spedbarns- og småbarnsprodukter</i> – er under revisjon. prEN 1466 <i>Sped- og småbarnsprodukter - Bærebager og stativer - Sikkerhetskrav og prøvingsmetoder</i> – er under revisjon og på høring fram til mai 2012. prEN 16120 <i>Spedbarns- og småbarnsprodukter - Barnesete som festes på stol</i> . Ny standard under utarbeidelse. prEN 16232 <i>Sped- og småbarnsutstyr – Babyhuske</i> . Ny standard under utarbeidelse. Stokke fabrikk deltar i arbeidet i WG 3. ANEC deltar i arbeidet. Britt Stokke Lønaas bsl@standard.no	40-50 60 40-50 40 40-50 40-50
7.10	Barnesikringsutstyr	CEN/TC 398	Komiteen utarbeider en standard for vindussperre. Komiteen skal også vurdere å avgi rapport på om det er andre typer barnesikringsutstyr der utvikling av standarder kan være aktuelt.	

			prEN 16281 <i>Barnesikringsutstyr - Vindussperrer for vinduer og balkongdører (barnesikkerhet.)</i> Ingen norsk deltagelse Prosjektleder Britt Stokke Lønaas bsl@standard.no	40-50
7.11	Høye barnestoler	CEN/TC 364	Har arbeidet med revisjon av EN 14988 Tillegg <i>Høye barnestoler – Del 1 sikkerhetskrav, og EN 14988 Høye barnestoler – Del 2: Prøvningsmetoder.</i> Denne er ferdigstilt. Norsk deltakelse ved Stokke AS. Prosjektleder Inger Jørgensen isj@standard.no	60
7.12	Brukte varer/ produkter	ISO/PC 245	Sikre at handel med brukte varer mellom landene tilfredsstillir minimumskrav knyttet til HMS. Komité for "Second hand goods". Følgende varegrupper er identifisert og prioritert: kjøretøy, klær, husholdningsapparater, dekk, skotøy og leker. Kontaktperson Merete Holmen Murvold mmu@standard.no IEC/CENELEC TC 61 arbeider med gjenbruk av blant annet kjøleskap og komfyrer. Kontaktperson per.tveiten@nek.no	20
7.13	Fyrverkeri	CEN/TC 212	Rekke standarder med krav til ulike typer fyrverkeri. Bruk, egenskaper, merking og tilhørende prøvnings-metoder. Arbeid med nye og revisjon av eksisterende standarder. DSB deltar i arbeidet. Prosjektleder Jorid Garaas jg@standard.no	20-60
7.14	Sykler	CEN/TC 333	Komiteen utarbeider standarder med krav til ulike typer sykler, også barnesykler samt sykkeltilbehør. Ingen norsk deltagelse. Prosjektleder Jorid Garaas jg@standard.no	
7.15	Personlig verneutstyr	CEN/TC 79 CEN/TC 162	Åndedrettsvern, Pusteutstyr for fritidsdykking Under revisjon - Generelle krav til personlig verneutstyr.: EN 340 Protective Clothing – general requirements – EN ISO 13688 Prosjektleder Guri Kjørven	40-60 40

		CEN/TC 160	gkj@standard.no Beskyttelse mot fall fra høyder. Prosjektleder Inger Jakobsen inj@standard.no	60
		CEN/TC 159	Hørselsvern – retningslinjer for valg, bruk og vedlikehold Prosjektleder Iiris Turunen-Rindel itr@standard.no	50
7.16	Sikkerhet av maskiner Hageutstyr	CEN/TC 144 WG 7	Maskinsikkerhet for maskiner som brukes av forbrukere. Utarbeider standarder for hageutstyr. prEN ISO 5395-2 med sikkerhetskrav til gressklippere har vært på høring. ANEC deltar i arbeidet. Prosjektleder Jorid Garaas jg@standard.no	40-50
7.17	Stiger	CEN/TC 93	Standard med krav til kvalitet og sikkerhet av stiger, EN 131-2 <i>Stiger – Del 2: Krav, prøving, merking</i> er nylig ferdig. Det samme gjelder for standard for loftsstiger, EN 14975:2006. Prosjektleder Jorid Garaas jg@standard.no	60
7.18	Lightere	CEN/TC 355 ISO/TC 61	CEN har ansvar for NS-EN 13869 <i>Lightere – Barnesikring – Sikkerhetskrav og prøvingsmetoder</i> . Standarden er under revisjon etter et mandat fra EU. Rettelsesblad A-1 publiseres i 2011. . DSB følger i arbeidet. Prosjektleder Jorid Garaas jg@standard.no	40 -50
7.19	Håndslukkere	CEN/TC 70	Prosjektleder Tom Høseggen tah@standard.no	40-60
7.20	Røykvarslere	CEN/TC 72	Prosjektleder Knut Løe klo@standard.no	40-90
7.21	Bruksanvisninger	ISO/COPOL IEC/TC 3	Det pågår revisjon av ISO/IEC Guide 37 <i>Bruksanvisninger for forbrukerprodukter</i> og et forslag var på høring til 2009-10-07 Kontaktperson Merete Holmen Murvold, mmu@standard.no TC 3 har under utarbeidelse en standard for Preparation of instructions – Structuring, content and presentation – Application to consumer”.	40-50
7.22	Levende lys	CEN/TC 369	Sikkerhet mot antennelse, standarden er ferdig.	60

			Prosjektleder Britt S. Lønnaas bsl@standard.no	
7.23	Sikkerhetsaspekter	ISO/IEC Guide 51	En felles arbeidsgruppe under ISO/IEC reviderer veileder 51	20
7.24	Terrengkjøretøy	CEN/TC 354	<i>Ride-on, motorized vehicles intended for the transportation of persons and goods and not intended for use on public roads - Safety requirements</i> Utkast til standard for "mini-motorbikes" prEN 16029 er under utarbeidelse og Norge har stemt nei til denne fordi standarden ikke godt nok ivaretar barns sikkerhet.	50
8 Samfunn				
8.01	Samfunnssikkerhet	CEN/TC 391 ISO/TC 223	Europeisk arbeid pågår vedrørende beskyttelse av innbyggere og risikovurdering. DSB, Forsvarsbygg, NSM, Kredittilsynet, BE og NVE deltar i CEN-arbeidet, DSB deltar også i ISO. To nye standarder: Krisehåndtering – krav til incident response og Teknologisk kapasitet. Norsk speilkomité følger arbeidet. Prosjektleder Knut Aune kau@standard.no	10-60
			Forebyggelse av kriminelle handlinger Prosjektleder Kristoffer Polak kpo@standard.no	
8.02	Alarmsystemer	NEK/NK 79	NEK/NK 79 arbeider med standarder for alarmsystemer for beskyttelse av personer og eiendommer. Kontinuerlig arbeid. Forbrukerinteresse vil spesielt være knyttet til boligalarmsystemer. Prosjektleder Per Magne Tveiten per.tveiten@nek.no	
8.03	Samfunnsansvar	ISO/TMB/ WG SR	NS- ISO 26000 <i>Guidance on social responsibility</i> er lansert. Gir veiledning for alle typer organisasjoner om hvordan man kan drive sin virksomhet på en samfunns-ansvarlig måte. Planlagt oppfølgingsarbeid. Temadag og kurs. Nettverk og etablering av Nordisk forum. Prosjektleder Hege Thorkildsen hth@standard.no	60

8.04	Grafiske symboler	ISO/TC 145	<p>Krav til grafiske symboler til forbrukernes beste. Løpende revisjon av ISO 7001 <i>Graphical symbols – Public information symbol</i> samt løpende innarbeidelse av nye symboler i ISO 7010 <i>Graphical symbols – safety colours and safety signs</i>.</p> <p>ISO har nå innkalt eksperter til en Joint Working Group, sammen med COPOLCO for en ny revisjon. Sikkerhetsfarver – og tegn.</p> <p>ISO - News - Booklet makes ISO graphical symbols child's play</p> <p>Prosjektleder Ulla Gjerdrum umg@standard.no</p>	40
8.05	Personalledelse	SN/K 540	<p>Ledelsessystemer for HR</p> <p>Første møte i Washington november 2011. Deltagelse fra Arbeidsforskningsinstituttet.</p> <p>Prosjektleder hth@standard.no</p>	20
9 Tjenester				
9.01	Kvalitetsstyring av kundetilfredshet	ISO/TC 176	<p>ISO/TS 10004:2010 <i>Kundetilfredshet – Overvåking og måling av kundetilfredshet</i>. Teknisk spesifikasjon for å måle og overvåke hvor tilfreds kunden/brukeren er med den enkelte organisasjon, er nylig utgitt: Den inngår i en serie med ISO standarder som omfatter adferd, klagebehandling og løsning av tvister. Den er under omgjøring til å bli en standard.</p> <p>Standard for Customer Satisfaction – Guidelines for Business-to-Consumer Electronic Transactions, ISO 10008</p> <p>Prosjektleder Guri Kjørven gkj@standard.no</p>	40 30
9.02	Klagebehandling (Online Dispute Resolution)	CEN/WS	<p>En CEN Workshop for ODR (Online Dispute Resolution, dvs. klagebehandling på nett) er i slutfasen.</p> <p>Prosjektleder August Nilssen ani@standard.no</p>	50
9.03	ehandel	SN/K 254	<p>Norsk komitè vil bli etablert i 2011. Skal følge internasjonalt standardiseringsarbeid for ehandel og elektroniske foretningsprosesser. eBusiness.</p> <p>Prosjektleder August Nilssen ani@standard.no</p>	10-40
9.04	Faktura	ISO/TC 239	<p>Forslag til mal for faktura for nettverkstjenester, ISO 14452 <i>network service billing</i>. .</p> <p>Prosjektet ble startet etter initiativ fra ISOs forbruker-politiske komitè COPOLCO. Det er tatt utgangspunkt i en britisk standard og en bransjestandard fra Australia.</p>	40-50

			Ingen norsk deltakelse. Kontaktperson Knut Lindelien kli@standard.no	
9.05	Innendørs solariumstjenester	CEN/TC 412	CEN, den europeiske standardiserings-organisasjonen, vurderer opprettelse av en standardiseringskomité for å utvikle europeisk standarder for innendørs solariumstjenester. Det er skissert utvikling av to europeiske standarder. Den første vil det være en standard for opplæring av operatører og ansatte som jobber med innendørs solariumstjenester. Deretter er planen å lage en standard for etablering av krav til selve tjenesteleveransen.	
9.06	Omsorgsboligtjenester	CEN/TC 385 SN/K 502	Komiteen utarbeider en teknisk spesifikasjon med krav til omsorgsboligtjenester. Tema som kvalitet, assistanse, informasjon og taushetsplikt er viktige for forbrukere. Ferdigstilles i 2012.02. FprCEN/TS 16118. ANEC deltar i arbeidet. Norsk deltakelse i det europeiske arbeidet ved NHO Service. Prosjektleder Inger Jørgensen isj@standard.no	40-50
9.07	Tjenester (generelt)	CEN/BT/WG 163	Arbeidsgruppe (policygruppe) som koordinerer tjeneste- standardisering i CEN. Oppfølging fra et kartleggings-prosjekt i gruppen. Det er under utarbeidelse Guide for tjenester basert på ISO/ Guide 76 – Anbefaler å ta forbrukerhensyn. ANEC er med i arbeidet. Standard Norge deltar også. Prosjektleder Anne Kristoffersen akr@standard.no	20
9.08	Posttjenester	CEN/TC 331	Standarder for kvalitet av posttjenester (innlevering, informasjon, måling av framsendingstid, sporing). Post- og teletilsynet og Posten Norge er med i arbeidet. Kontaktperson Einar Meling einar.meling@npt.no ANEC deltar i arbeidet Prosjektleder Anne Kristoffersen akr@standard.no	40-90
9.09	Undervisnings-tjenester	ISO/TC 232	Opplæringstjenester utenfor det formelle utdannings-systemet. Grunnleggende krav til tjenestetilbydere er nylig utgitt. Omfatter områder utenfor det offentlige ansvar. Utgitt som ISO standard NS/ISO 2999 Prosjektleder Britt Stokke Lønaas bsl@standard.no	60
9.10	Vannforsyning	ISO/TC 224	Komiteen arbeider med kvalitetskriterier og resultatindikatorer knyttet til vann- og avløpstjenester.	40-60

			Prosjektleder Marianne Werner mtw@standard.no	
9.11	Kundekontakt-senter	CEN/TC 375	NS-EN 15838 Krav til tjenestekvalitet. Publisert i 2009 og er oversatt til norsk. ISO vurderer behovet for tilsvarende. Svarfrist 10. januar. Ikke noe nytt fra ISO. Prosjektleder Inger Jørgensen isj@standard.no	40-60
9.12	Servicenivået i solarier	CEN/TC 412	Nytt prosjekt Hygiene- og vedlikeholds krav. Bygges på spesifikasjoner BT N 8623. Første møte i november.	10
9.13	Brann- og sikkerhetstjenester	CEN/CLC/TC 4 SN/K 347	Arbeid med felles krav til kvalitet og kompetanse, innhold og prøvingsforhold. Prosjektering, utførelse, installasjon, overlevering, vedlikehold og reparasjon. Brannalarm, innbruddsalarm, trygghetsalarm, inngangskontroll og kontrollsystem for rømning. ANEC deltar i arbeidet. Prosjektleder Merete Holmen Murvold, mmu@standard.no	20
9.14	Finansielle tjenester	ISO/TC 68	Ulike standarder som gjelder sikkerhet, informasjon, ledelsessystemer.	40-60
9.15	Skjønnhetspleie-tjenester	SN/K 539 CEN/TC 409	Komite for utarbeidelse av kriterier for ledelse og kvalitet i skjønnhetssalonger. ANEC deltar	20
10 Universell utforming, tilgjengelighet				
10.01	Jernbane	CEN/TC 256 (SN/K 184	Det er for øvrig over 100 standarder under utvikling i CEN/TC 256 som gjelder emner som infrastruktur, akustikk, spor og sporutstyr, vedlikehold og vedlikeholds maskiner, ulike typer vognmateriell, smøring, bremsesystemer og brannvern mv..Norske aktører er aktive i SN/K 184 og blir holdt løpende orientert om arbeidet og gir innspill til arbeidsgruppene i CEN. Prosjektleder Rudolph Brynn rbr@standard.no	40-50
10.02	Veiledning for universell utforming	ISO/TMB WG	ISO/IEC Guide 71 <i>Retningslinjer for å ta hensyn til eldres og funksjonshemmedes behov ved utarbeidelse av standarder</i> er under revisjon. Arbeidet utføres av en arbeidsgruppe under teknisk styre i ISO.	10
10.03	Taktile overflate-indikatorer	ISO/TC 173	ISO-standard 23599 <i>Assistive products for blind and vision impaired persons -- Tactile walking surface indicators</i> har vært på høring. . ANEC deltar i arbeidet.	50

			<p>Prosjektleder Rudolph Brynn rbr@standard.no</p>	
10.04	Universell utforming av IKT	<p>SN/K 520</p> <p>CEN CLC JWG eAccessibility ETSI/TC Human Factors</p>	<p>Norsk komité for universell utforming (UU) av IKT og utarbeidelse av norske standarder for tilgjengelighet og UU av webløsninger (prNS 11020), 11020 er utsatt på grunn av stand still fra CEN. Tilgjengelig merking av dokumenter (prNS 11021) og UU utforming av selvbetjeningsautomater (prNS 11022). I tillegg er SN/K 520 speilkomite for CEN CENELEC JWG eAccessibility som skal utarbeide europeisk standard for universell utforming av IKT for offentlige anskaffelser, ved siden av andre leveranser.</p> <p>Standard Norge deltar i arbeidet fra norsk side. ANEC følger CEN/ETSI-arbeidet.</p> <p>Prosjektleder Rudolph Brynn rbr@standard.no</p>	<p>20</p> <p>20</p>
10.05	Universell utforming av tjenester	SN/K 531	<p>Norsk komité for utarbeidelse av en Norsk Standard Universell utforming og tilgjengelighet knyttet til tjenester (prNS 11030)er opprettet. Prosjektleder Rudolph Brynn rbr@standard.no</p>	20
10.06	Tilgjengelighet og egnethet av bygninger	ISO/TC 59 SC 16 WG 1	<p>ISO 21542:2011 - Building construction – Accessibility and usability of built environment). Denne gir veiledning om ”design for all” i forbindelse med konstruksjon av bygninger, det vil si tilgjengelighet og bruk av bygg.</p> <p>Det er norsk deltakelse i WG 1 og det er opprettet en norsk speilkomité som følger arbeidet hvor blant annet Deltasenteret, Samarbeidsforum for funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO), Statens råd for funksjonshemmede (SRFF) og Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) deltar. ANEC deltar i ISO-arbeidet. Standarden er ferdig og ble publisert 15.des.2011.</p> <p>Prosjektleder Lars Aasness laa@standard.no</p>	30
10.07	Universell utforming - veifiningsystem		<p>En veileder – et veifiningsssystem er under utvikling. Det omfatter ledelinjer, bruk av lys, kontraster, akustikk, materialer. Håpet er å sende den på høring i løpet av våren 2012. Prosjektleder Lars Aasness laa@standard.no</p>	
10.08	Akustiske kriterier for universell utforming	SN/K001/AG0 1	<p>Arbeidsgruppe med oppgave å gjennomgå eksisterende krav til lydforhold i NS 8175 med hensyn til universell utforming. Hvilke arbeids- og publikumsbygninger skal inkluderes i standarden for oppfylle pbls krav til universell utforming. Arbeidsgruppen består av fagpersoner i tillegg til brukerrepresentanter. Norges Blindforbund og Hørselshemmedes Landsforening. NIBR</p>	20

			gjennomførte en spørre-undersøkelse om opplevelse av lydforhold i ulike bygningstyper blant medlemmer av Norges Blindforbund og Hørselshemmedes Landsforening, på oppdrag av Standard Norge. Se NIBR Notat 2011:102 . Prosjektleder Iiris Turunen-Rindel itr@standard.no	
10.09	Universell utforming av opparbeidede uteområder, krav og anbefalinger.	SN/K 289	Ny Norsk standard NS 11005 for universell utforming av uteområder ble fastsatt 2011.12.01. Forbrukerdeltakelse i komiteen ved Deltasenteret (komiteleder), Blindforbundet og Norges Handicapforbund. UD 2012- Internasjonal konferanse - Universal Design juni-11-13, Lillestrøm Prosjektleder Britt Stokke Lønås bsl@standard.no	60
10.10	IKT	ISO/IEC/JTC1 / SC 36/WG 7	IT for læring, utdanning og trening. Å gjøre læringsprogrammer tilgjengelig for personer med ulike funksjonshemninger (syn, hørsel og språk) og ulike kulturer. Flere standarder under utarbeidelse. Forbrukerrettet prosjekt, men ingen direkte "forbrukerrepresentanter" i komiteen. CEN har en teknisk komité og en workshop, hvor ANEC er med. Norge deltar ved blant annet UIO og Høgskolen i Oslo. Prosjektleder Håvard Hjulstad hhj@standard.no	20-60
10.11	Brukermedvirkning på området IKT	SN/K 546	Som del av Standard Norges arbeid med universell utforming av IKT opprettes det en komité for utarbeidelse av standard for brukermedvirkning på IKT området.	20
10.12	IKT Tilgjengelighet	ISO/IEC JTC 1 Special working group (SWG)	Universell utforming. Det arbeides med innspill til revisjon av ISO/IEC PDTR 29123-1 serien: <ul style="list-style-type: none"> ISO/IEC PDTR 29138-1, Information Technology – Accessibility Considerations for People with Disabilities – Part 1 User Need Summary ISO/IEC PDTR 29138-2, Information Technology – Accessibility Considerations for People with Disabilities – Part 2: Standards inventory ISO/IEC PDTR 29138-3, Information Technology – Accessibility Considerations for People with Disabilities – Part 3: Guidance on User Needs Mapping Prosjektleder Rudolph Brynn og Knut Lindelien rbr@standard.no	20
10.13	Løfteanordninger	CEN/TC 10	Standard for løfteanordninger NS-EN 81-41 <i>Sikkerhetsregler for konstruksjon og installasjon av heiser – Spesielle heiser for transport av personer og varer – Del 41 Vertikalt løftende plattformer for bruk av</i>	

			<p><i>personer med svekket bevegelighet..</i> Omhandler blant annet størrelsen av trappeheiser/løfteanordninger for bevegelseshemmede. Ingen norsk deltakelse i arbeidet.</p> <p>Prosjektledere: Knut Løe/Jorid Garaas/Thor E. Lexow/Steinar Leivestad klo@standard.no</p>	50
10.14	Emballasje	<p>CEN/TS 15945</p> <p>ISO 11156:2011</p>	<p>I 2008 ble det igangsatt arbeid med prEN ISO 13127 <i>Packaging – Child Resistant Packaging – Mechanical test methods for reclosable child resistant packaging system</i>, og prEN XXX <i>Packaging – Safety guidelines for flexible bags to minimize the risk of suffocation to children</i> I arbeid. Har vært på høring, ikke avstemning ennå. Blir ikke standard, men teknisk spesifisering.</p> <p>Ny standard med kriterier for åpning av emballasje og metode for å evaluere åpning av emballasje på forbrukerprodukter (universell utforming av emballasje). Fra norsk side har Den Norske Emballasjeforeningen deltatt.</p> <p>Emballasje tilgjengelighet - Fra forbrukersiden har ANEC deltatt. Prosjektleder Guri Kjørven gkj@standard.no</p>	40-60 60
10.15	Funksjonsprøving av elektriske apparater	IEC/CENELEC TC 59	<p>Funksjonsprøving av elektriske apparater for hjemmebruk samt forbrukerinformasjon. En arbeidsgruppe, WG 11, arbeider med funksjon og tilgjengelighet for husholdningsapparater.</p> <p>SIFO deltar i norsk speilkomite. ANEC deltar i arbeidet.</p> <p>Prosjektleder Per Tveiten per.tveiten@nek.no og prosjektleder Tore Trondvold tore.trondvold@nek.no</p>	
10.16	Telekommunikasjonsutstyr	ETSI HF	<p>ETSI, den europeiske standardiseringsorganisasjonen innenfor teleområdet, har en egen teknisk komite som arbeider med human factors. Arbeider med brukergrensesnitt for telekommunikasjonsutstyr og tjenester med vekt på krav fra eldre og funksjons-hemmede, tilgjengelighet og det at det er "lett å bruke". Internett, mobile verktøy, multimedia og videotelefoner, nettverkssystem, nummerering og brukeridentifikasjon. Fra Norge deltar Post- og teletilsynet i arbeidet.</p> <p>Prosjektleder Knut Bryn kbr@npt.no</p>	20-60
10.17	Lekeplussutstyr	CEN/TC 136	<p>En arbeidsgruppe for tilgjengelighet til lekeplussutstyr (Play for all). Det er under utarbeidelse en</p>	20

	UU (universell utforming)		<p>teknisk rapport som veiledning ved utarbeidelse av standarder for ulike typer lekeplassutstyr. Se også 7.04.</p> <p>Prosjektleder Britt Stokke Lønaas bsl@standard.no</p>	
10.18	Universell utforming	CEN/CENELEC BT WG 207 Accessibility	<p>Det er etablert en arbeidsgruppe under CEN/CENELEC som arbeider med oppfølging av EUs mandate M420 Universell utforming av bygg – CEN/CENELEC BT WG 207 Accessibility. I Fase 1 er målet er å lage en samling data som indikerer elementene i bygde omgivelser, samt fokusere på nasjonal lovgivning, standarder for byggreguleringer, veiledere og samsvarsvurderingssystemer som dekker dem. Videre hvor dekkende lovgivning og standarder er, hvor det er gap, og om de omfatter funksjonelle og tekniske krav. Rapporten er en analyse av eksisterende samsvarsvurderingssystemer for bygninger og produkter i forhold til krav om tilgjengelighet til bygde omgivelser og beskriver metoder, analyser av eksisterende systemer og krav i noen EU land, samt Canada. Fase 1 er nå avsluttet. Fase 2 er å utvikle standard(er) for universell utforming av byggverk.</p> <p>Prosjektleder Lars Aasness (Fase 2) og Rudolph Brynn (Fase 1) laa@standard.no rbr@standard.no</p>	
10.19	Universell utforming		<p>Det skal lages en elektronisk veileder for universell utforming av reisekjeden, som er finansiert av Samferdselsdepartementet gjennom Nasjonal Transportplan 2010-2019. Prosjektet er delt i tre fase der første fase ble gjennomført i 2010 med kartlegging av relevante standarder, veiledere etc. som er relevante for universell utforming av reisekjeden. Rapport ble ferdigstilt i juli 2010.</p> <p>Fase 2 er utvikling av den elektronisk veilederen, som skal gi informasjon om tilgjengelige lover og forskrifter, standarder og veiledere på de enkelte ledd av reisekjeden, herunder informasjon, infrastruktur og transportmidler. Målgruppe er leverandører av reiserelaterte varer og tjenester og ansvarlige for offentlige anskaffelser, brukerorganisasjoner, og andre interesserte. Det er satt ned en referansegruppe prosjektet med representasjon fra offentlige myndigheter, transportører og brukerorganisasjonene.</p> <p>Utviklingen av veilederen skjer i samarbeid med IKT eksperter fra Standard Online. Den elektroniske veilederen fullføres i 2012.</p> <p>Fase 3 blir utvikling av standard(er) for reisekjeden.</p> <p>Prosjektleder Rudolph Brynn rbr@standard.no</p>	
10.20	Universell utforming	CEN/CENELEC BT WG 213	<p>CEN/CENELEC har etablert arbeidsgruppe som skal arbeide med oppfølging av EUs mandat M473 om inkludering av universell utforming i all relevant standardisering – CEN/CENELEC BT WG 213</p>	

		SAGA	<p><i>Strategic Advisory Group Accessibility (SAGA).</i></p> <p>Målet er å påvirke arbeidsgruppene i det europeiske standardiseringssystemet til å inkludere universell utforming der det er relevant i løpende standardiseringsarbeid, og til å gjøre bruk av CEN/CENELEC Guide 6/ISO/IEC Guide 71 (veileder for hvordan man inkluderer universell utforming i standardiseringsarbeid). Arbeidet skal resultere i én rapport om status for eksisterende relevante standarder, og én rapport om hvilke standardiseringsområder som bør dekkes. Basert på dette skal det lages et standardiseringsarbeidsprogram og en handlingsplan med konkrete tidfestede tiltak på prioriterte områder for å gjennomføre tilgjengelighetsstandardisering på utvalgte områder. Det lages også en ny standard som beskriver hvordan varer som produseres av industrien, og tjenester som produseres av privat og offentlig sektor, kan ta hensyn til universell utforming.</p> <p>Standard Norge har sekretariat for arbeidsgruppen og det er norsk convenor. Det deltar to norske nasjonale eksperter hvorav en fra Standard Norge. Det er også etablert en norsk referansegruppe for arbeidet.</p> <p>Prosjektleder Tom Høseggen/nasjonal ekspert Rudolph Brynn tah@standard.no rbr@standard.no</p>	
--	--	------	--	--